11 Αυγούστου 2022

Παράκληση Παναγίας: Γιατί παρακαλοῦμε τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο – πότε εἰσακούεται (Δαμιανὸς Ζαφείρης Ἀρχιμανδρίτης)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

Παράκληση Παναγίας

Οἱ παρακλήσεις πρὸς τὴ Θεοτόκο ἀναφέρουν τὶς ἐπικλήσεις τῶν πιστῶν μὲ δεήσεις καὶ ἱκεσίες πρὸς τὴν Παναγία γιὰ νὰ λάβουν τὴ βοήθειά Της στοὺς καιροὺς τῶν πειρασμῶν, τῶν πόνων, τῶν θλίψεων καὶ κάθε εἴδους προστασία ἀπὸ τὸ θεῖο πρόσωπό Της. Καὶ τονίζεται χαρακτηριστικά: “Δέξαι παρακλήσεις ἀναξίων σῶν ἱκετῶν”.

Πρῶτον, παρακαλοῦμε τὴν Παναγία μὲ αἴσθημα πίστεως καὶ πόνου γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσει στὴ ζωή μας ἀπὸ τοὺς πειρασμούς, λέγοντάς της: “Πολλοῖς συνεχόμενοις πειρασμοῖς, πρὸς Σὲ καταφεύγω, σωτηρίαν ἐπιζητῶν”. Εἶναι πολλοὶ οἱ πειρασμοὶ πού παρασύρουν τὸν πιστὸ στὸ κακό, στὴν ἡδονή, στὴν κακία, στὴν ἐχθρότητα, στὴν περιφρόνηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ὁδηγοῦν στὴν πράξη τῆς ἁμαρτίας. Ὁ πειρασμὸς εἶναι ὁ προπομπὸς τῆς ἁμαρτίας

γιὰ νὰ κλονισθεῖ ἡ πίστη μας καὶ νὰ ἀδιαφορήσουμε γιὰ τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ζητᾶμε ἀπὸ τὸ Θεό: "καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν" καὶ ἀπὸ τὴν Παναγία: "Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρὸς Σὲ καταφεύγω, σωτηρίαν ἐπιζητῶν. Ὦ Μῆτερ τοῦ Λόγου καὶ Παρθένε, τῶν δυσχερῶν καὶ δεινῶν μὲ διάσωσον".

Δεύτερον, ζητᾶμε ἀπὸ τὴν Παναγία νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὰ πάθη μας: "Παθῶν μὲ ταράττουσι προσβολαί, πολλῆς ἀθυμίας ἐμπιπλῶσαί μου τὴν ψυχήν".

Ὅπως τὸ πάθος τῆς ὑπερηφανείας, τοῦ θυμοῦ, τῆς ζήλειας, τοῦ φθόνου, τῆς κατακρίσεως, τῆς πολυλογίας, τῆς γαστριμαργίας κ.α. βασανίζουν τὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν καθιστοῦν ἀκάθαρτη.

Ὁ ἀγώνας τοῦ χριστιανοῦ πρέπει νὰ εἶναι καθημερινὸς γιὰ νὰ παραμένει ἥσυχος καὶ γαλήνιος στὴν ψυχή του, χωρὶς νὰ τὸν καταδικάζει γιὰ τίποτα ἡ συνείδησή του. Γι' αὐτὸ ζητᾶμε νὰ μᾶς θεραπεύσει τὶς ἀσθένειες τῆς ψυχῆς μας λέγοντας: "Ἴασαι ἀγνή, τῶν παθῶν μου τὴν ἀσθένειαν".

Τρίτον, ζητᾶμε ἀπὸ τὴν Παναγία νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας διὰ τῆς θείας προστασίας Της, λέγοντάς Της: "Διασωσον, ἀπὸ κινδύνους τοὺς δούλους Σου Θεοτόκε".

Πολλοὶ οἱ κίνδυνοι τοῦ ἀνθρώπου πού φέρουν εὔκολα τὴ συμφορὰ στὴ ζωή του. Ἀτυχήματα, ἐπαγγελματικὲς δυσκολίες, οἰκογενειακὲς ἀκαταστασίες κ.α. Γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε τὴν Παναγία νὰ μᾶς λυτρώσει ἀπὸ τοὺς κινδύνους μὲ τὴν προστασία Της καὶ νὰ γίνει "πύργος ἀσφαλείας", "τεῖχος ἀπροσμάχητον".

Τέταρτον, ζητᾶμε ἀπὸ τήν Παναγια με τὶς δεήσεις μας νὰ μᾶς ἐνισχύσει καὶ νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὶς θλίψεις καὶ τὶς ἀσθένειές μας. "Σού δέομαι τῆς ἀγαθῆς ἐκ φθορᾶς νοσημάτων ἀναστησον" καὶ "ἐπιβλεψον, ἐν εὐμενεία πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπήν του σώματος κάκωσιν". Μέσα στὸν πόνο περισσότερο σκεπτώμεθα τὸ Θεὸ καὶ ἀναζητᾶμε τὴ θεία βοήθειά Του.

Νιώθουμε τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία μας καὶ τὴν Παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἐπόνεσε πολὺ δὲν μπορεῖ νὰ νιώσει τὸν πόνο τοῦ ἄλλου. Χρειάζεται ὁ πόνος τῆς ἀσθένειας ἢ τῶν δυσκολιῶν τῆς ζωῆς μας γιὰ νὰ αἰσθανθοῦμε τὴν ἀνάγκη τοῦ ἄλλου καὶ νὰ νιώσουμε ποιοὶ μᾶς ἀγαποῦν πραγματικά. Ὁ πόνος φέρει τὴ μετάνοια στὸν ἄνθρωπο καὶ εἶναι ἕνας τρόπος σωτηρίας τῆς ψυχῆς του.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἐπόνεσε πάρα πολὺ πάνω στὸ σταυρὸ καὶ ἔδειξε τὸ δρόμο τοῦ πόνου πού λυτρώνει καὶ ἁγιάζει τὸν ἄνθρωπο. Ὁ πόνος νικᾶ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου καὶ φέρει ἀρετὲς μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ.

Ὁ ἐγωϊστὴς ταπεινώνεται μέσα στὸν πόνο τῆς ἀσθενείας του καὶ ζητᾶ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Μέσα στὴ δυστυχία τῶν θλίψεών του κατανοεῖ τὴν εὐτέλεια τῆς ζωῆς του καὶ ἀναζητᾶ τὴν εὐτυχία κοντὰ στὸ Θεό.

Ὁ πόνος θεραπεύει ἀδυναμίες καὶ πάθη ποῦ φθείρουν τὴν ψυχή. Ὁ πόνος φέρει τοὺς ἀνθρώπους πιὸ κοντὰ καὶ ὁ ἕνας παρηγορεῖ τὸν ἄλλον καὶ προσφέρει τὴ βοήθειά του μὲ ἀγάπη καὶ θυσία. Πολλὲς φορὲς ὁ πόνος τῆς καρδιᾶς εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν πόνο τοῦ σώματος, πού φέρει σὲ μεγάλη ἀμηχανία πράξεων μέσα στὴ θλίψη τῆς ψυχῆς καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα μοναξιᾶς, συκοφαντίας, κακίας, μίσους καὶ ζήλειας.

Γι’ αὐτὸ ἔχουμε ἀνάγκη νὰ λέγουμε τὸν πόνο μας στὸν ἄλλο, γιὰ νὰ ξαλαφρώνουμε ψυχικὰ καὶ νὰ ἀναπαυόμαστε κοντὰ στὴν ἀγάπη τοῦ ἄλλου. Καὶ ἡ Παναγία ἐπόνεσε πολὺ ψυχικὰ γιὰ τὴν ἄδικη κακομεταχείριση καὶ σταύρωση τοῦ Υἱοῦ Της. Καὶ γίνεται ἡ προστάτις τῶν θλιβομένων καὶ ἀδικουμένων, ὅταν τὴν παρακαλοῦμε: “Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμάς”.

Καὶ πέμπτον, παρακαλοῦμε τὴν Παναγία διὰ τῆς μεσιτείας στὸν Πανάγαθο νὰ μᾶς ἐξαλείψει τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων μας: “Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις, ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων”, δήλ. τὰ ἁμαρτήματά μας. Παρακαλοῦμε νὰ μᾶς σώσει διὰ τῆς θείας βοηθείας Της καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσει σὲ μετάνοια. Μᾶς προτρέπει ὁ παρακλητικὸς κανόνας στὴν ἀληθινὴ μετάνοια, στὴν ἐξομολόγηση καὶ τὴ θεία Κοινωνία. Νὰ ζήσουμε μιὰ ζωὴ μετανοίας, γιὰ νὰ μὴν μολύνεται ἡ ψυχή μας ἀπὸ πλῆθος ἁμαρτιῶν.

Γι’ αὐτὸ ἡ ἁμαρτία θεωρεῖται ἔγκλημα γιὰ τὴν ψυχή μας, διότι αὐτὴ ἀποστατεῖ ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὁδηγεῖται στὸ σκοτάδι τοῦ θελήματος τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου. Μακρυὰ ἀπὸ τὸ Θεὸ “ἀπολλύμεθα ὑπὸ πλήθους πταισμάτων”. Ἐκεῖνος ποῦ τιμᾶ ἀληθινὰ τὴν Παναγία δέεται γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του καὶ ζεῖ διαρκῶς ἐν μετανοία παρακλητική.

Ἡ Παναγία εἶχε πλήρη ἀφιέρωση στὸ Θεὸ μὲ ζῆλο ὑπεranθρώπινο ποῦ ξεπερνοῦσε τῶν ἀγγέλων τὴν ἁγιότητα. Ἄραγε ὁ δικός μας ζῆλος ὁμοιάζει κατὰ ἕνα μέρος στὴ διάθεση τῆς Παναγίας; Πόσο ἐπιζητοῦμε τὴν ὁμοίωση μὲ τὴν Παναγία; Πόσο ἐλκυόμεθα ἀπὸ τὴν ταπεινὴ ζωή Της; Πόσο ἐπιζητοῦμε οἱ ἀρετές Της νὰ γίνουν δικές μας; Πόσο ἡ δική μας προσευχὴ ὁμοιάζει μὲ τῆς Παναγίας;

Εἰσακούεται ἡ παράκληση μας πρὸς τὴν Παναγία;

Ὅταν ἡ πίστη μᾶς εἶναι ἀληθινὴ καὶ δὲν παρασύρεται ἀπὸ ἀμφιβολίες καὶ δυσπιστίες στὴ θεία βοήθεια. Ὅταν δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς μας, ἀλλὰ μὲ θέρμη ἐσωτερικὴ καὶ μὲ βεβαιότητα προστρέχουμε στὴ στοργικὴ Μητέρα τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ λύτρωση τῶν δεινῶν μας. Ἐκεῖνος πού στηρίζεται ὁλοκληρωτικὰ στὸ Θεὸ δὲν ἀμφιβάλλει γιὰ τὴ θεία βοήθειά Του. “Εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι” (Μάρκ. θ΄ 23).

Ὅταν προστρέχουμε μὲ ταπείνωση στὴν Παναγία, γεγονὸς πού κρύβει τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία μας, δείχνουμε τὴν ἀγάπη μας πρὸς τὸ θεῖο πρόσωπό Της. Ὅπως ὁ Θεὸς εὐλόγησε ὑπὲρ τὸ δέον τὴν Παναγία, καθ’ ὅτι “ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτού”. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος δὲν ὑπερηφανεύεται πού κατέστη Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀντιθέτως ταπεινώνεται συνεχῶς μέσα στὴν προσευχή της καὶ στὴ ζωὴ διαβιώντας ταπεινὰ καὶ ἀπέριττα χωρὶς τὴ δόξα τοῦ κόσμου.

Τὸ φρόνημα τῆς ταπεινώσεώς Της παραμένει παράδειγμα πρὸς μίμηση γιὰ νὰ ἀποφεύγουμε κάθε ἐγωϊστικὴ διάθεση τῆς ψυχῆς μας. Μόνο μιὰ ταπεινὴ προσευχὴ πού δείχνει τὴν καθαρὴ ζωή μας χωρὶς ἐγωϊσμὸ γίνεται δεκτὴ ἀπὸ τὸ Θεό: “ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέησιν αὐτών” (Ψάλμ. ρὰ΄ 18).

Ὅταν δείχνουμε ἀπεριόριστη ἀγάπη στὸ Θεό, πού φαίνεται ἀπὸ τὴν καθαρὴ προσευχή μας καὶ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν Του. “Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτᾶς, ἐκεῖνος ἐστιν ὁ ἀγαπῶν μὲ” (Ἰωάν. ἰδ΄ 21). Εἶναι σημαντικὸ νὰ ἀγαποῦμε τὸ Θεὸ μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά, γιὰ νὰ εὐεργετηθοῦμε πλουσιοπάροχα μὲ τὶς θεῖες δωρεές Του. Ἡ καρδιά μας μᾶς φανερώνει πόσο ἀγαποῦμε τὸ Θεό, ἀπὸ τὸ πόσο χρόνο σκεπτόμαστε Αὐτόν.

Ὅσο περισσότερο ἀγαποῦμε τὸ Θεό, τόσο περισσότερο ζοῦμε ἀληθινὰ ἐν Χριστῷ καὶ τιμοῦμε τὴν Παναγία καὶ ὅλους τούς ἁγίους. Γι’ αὐτὸ μιὰ προσευχὴ ἀγαπητικὴ πρὸς τὸ Θεὸ θὰ εἶναι περισσότερο εὐπρόσδεκτη, διότι θὰ δείχνει τὴν καρδιά μας, πόσο τὸν ἀγαποῦμε καὶ τὸν τιμοῦμε μὲ τὴ ζωή μας.

Καὶ τὸ σπουδαιότερο, ὅταν ἔχουμε ὑπομονὴ στὶς παρακλήσεις μας. Μέσα στὴν ὑπομονὴ μᾶς δοκιμάζεται ἡ πίστη μας, πόσο ἀνθεκτικὴ εἶναι στοὺς ἀνέμους τῆς ἀμφιβολίας καὶ τῆς ὀλιγοπιστίας. “Τό δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν” (Ἰακ. ᾱ΄ 2). Ἡ ὑπομονὴ γίνεται γέφυρα ἑνώσεως μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ εἰσακουσθεῖ ἡ προσευχή μας. Χαρακτηρίζει ἀνθρώπους μὲ ὑπομονή, ἐκείνους ποῦ ἔχουν διαπεράσει ἀπὸ πολλὲς θλίψεις στὴ ζωή τους καὶ εἶναι ἀνθεκτικοὶ στοὺς

ἐρχόμενους πειρασμούς, διότι ἡ πίστη μας εἶναι στήριγμα στὰ δεινά της ζωῆς μας.

Ὅταν ὑπάρχει θερμὴ προσευχὴ πού νὰ συγκλονίζει τὴν καρδιά μας ἀπὸ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ Θεό. Μιὰ προσευχὴ πού ἔχει δείγματα ἀπόλυτης ἐμπιστοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως στὸ Θεὸ γίνεται δεκτὴ καὶ εὐάρεστη.

Ἡ προσευχὴ μάς βοηθεῖ νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τὰ πάθη μας καὶ κάθε κακὴ ἐπιθυμία μας. Ἡ καθαρὴ προσευχὴ δείχνει πόσο ἀγαποῦμε τὸ Θεὸ καὶ πόσο εἰσακούει ὁ Θεὸς τὴν καρδιακὴ προσευχή μας. Ἀναφέρεται ὅτι κάποτε ἀσκήτευε στὴν ἔρημό του Σινᾶ ἕνας ἅγιος γέροντας. Μιὰ μέρα τὸν συναντᾶ ἕνας μοναχὸς καὶ τοῦ λέγει:

– Πάτερ μου, ταλαιπωρούμαστε πολὺ ἐξ αἰτίας τῆς ἀνομβρίας.

– Γιατί, ρώτησε ὁ γέροντας, δὲν προσεύχεσθε καὶ δὲν παρακαλεῖτε τὸ Θεὸ νὰ βρέξει;

– Καὶ προσευχόμαστε, ἀπάντησε ὁ ἀδελφός, καὶ λιτανεῖες κάνουμε. Ἀλλὰ δὲν βρέχει.

– Ἀσφαλῶς, λέει πάλι ὁ ἀσκητής, δὲν θὰ προσεύχεσθε ἐντατικὰ καὶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς σας. Θέλεις, λοιπόν, νὰ τὸ διαπιστώσεις καὶ σύ; Ἂς προσευχηθοῦμε μαζί.

– Τότε ὁ γέροντας ἀσκητὴς ὕψωσε τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ προσευχήθηκε. Καὶ ἀμέσως ἄρχισε νὰ βρέχει.

Μόνο μιὰ θερμὴ προσευχὴ πού βγαίνει μέσα ἀπὸ τὴν καρδιὰ μας εἰσακούεται ἀπὸ τὸ Θεό.

Ἀνάγκη εἶναι νὰ συνεργεῖ μὲ τὴν προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία, διότι λέγει ὁ Κύριος: “τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῃ καὶ νηστείᾳ” (Μάτθ. ἰζ΄ 21).

Ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία συμπορεύονται γιὰ νὰ ταπεινώσουν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχή. Εἶναι ἕνας ἀγώνας πνευματικὸς πού διέρχεται ἀπὸ τὴν καθολικὴ ψυχοσωματικὴ ἄσκηση. Ἡ νηστεία χρειάζεται γιὰ τὴν πάλη ἐναντίον τῶν δαιμόνων καὶ τῶν σαρκικῶν παθῶν.

Ἡ νηστεία δυναμώνει τὴν ψυχὴ στὶς ἀρετὲς καὶ ἐνισχύει κατὰ πολὺ τὴν προσευχή, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀνυψώνεται πιὸ εὔκολα ὁ νοῦς μας στὸ Θεό.

Νὰ ὑπάρχει εἰλικρινὴς μετάνοια, πού νὰ φανερώνει τὴν ἐσωτερικὴ συντριβὴ τῆς καρδιᾶς μας καὶ τὴ μεταστροφή μας πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. “Ροήν μου τῶν δακρύων μὴ ἀποποιήσης”.

Ἡ μετάνοια ἐκδηλώνεται στὴν ταπεινὴ ψυχὴ πού διψᾶ γιὰ τὴ συγχώρεση τῶν ἁμαρτημάτων της καὶ δέεται γιὰ τὴ σωτηρία της. Καὶ συγχρόνως παρακαλεῖ γιὰ τὴ βοήθεια στὰ προβλήματά της.

Ἡ ἐσωτερικὴ μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου ὁδηγεῖ στὸ νὰ προκαλέσει τὴν εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ πρὸς βοήθειά Του. Ἡ μετάνοια δὲν ἀνορθώνει μόνο τὴν πεσμένη ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἀλλὰ καὶ τὴν πεσμένη ζωή του ἀπὸ τὰ δεινὰ καὶ τὶς θλίψεις του.

Πηγή: agiazoni.gr